

ศึกษาความรู้ของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับมูลฝอยติดเชื้อในสถานบริการสาธารณสุขเขต ๑๒

ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับมูลฝอยติดเชื้อนับเป็นผู้ที่มีความเสี่ยงสูง เนื่องจากเป็นผู้ปฏิบัติงานกับสิ่งที่เป็นพิษหรือมีอันตราย ดังนั้น จึงต้องมีความระมัดระวังเป็นพิเศษ เพื่อป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพตลอดจนต้องดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของตนเองให้แข็งแรง เพื่อให้มีภูมิคุ้มกันโรค ทั้งนี้ ขณะปฏิบัติงานผู้ปฏิบัติงานต้องมีมาตรการการป้องกันอันตรายจำเป็นต้องได้รับการตรวจสุขภาพร่างกายเพื่อทำให้ทราบว่าร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงเหมาะสมที่จะทำงานการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ นอกจากนี้ยังเป็นการเฝ้าระวังโรคและอันตรายที่อาจเกิดจากการทำงานและเพื่อความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน

ศูนย์อนามัยที่ ๑๒ ยะลา ได้จัดอบรมหลักสูตร “การป้องกันและระงับการแพร่เชื้อหรืออันตรายที่อาจเกิดจากมูลฝอยติดเชื้อ” ในสถานบริการสาธารณสุขเขต เพื่อพัฒนาความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับมูลฝอยติดเชื้อของสถานบริการสาธารณสุข ผู้เข้าร่วมทั้งหมด ๓๔๑ คน (เป้าหมาย คือ ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับมูลฝอยติดเชื้อของโรงพยาบาลและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในเขต ๑๒) พบว่าผู้เข้าร่วมโครงการก่อนการอบรมมีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง หลังการอบรมมีความรู้ในระดับดี ซึ่งตามเกณฑ์การอบรมผู้เข้าอบรมต้องทำแบบทดสอบผ่านร้อยละ ๘๐ คือคะแนนมากกว่า ๑๖ คะแนนขึ้นไป ก่อนการอบรมมีคะแนนเพียงร้อยละ ๑๖.๑๓ หลังการอบรมมีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๑๐๐ ซึ่งกล่าวได้ว่าก่อนและการอบรมผู้เข้าร่วมมีระดับความรู้ที่มากขึ้น จากการประเมินระดับความรู้ก่อนและหลังการอบรม พบว่า ก่อนการอบรมคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ๑๒ คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง หลังการอบรมคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ๒๐ คะแนนซึ่งอยู่ในระดับดี ซึ่งทำให้เห็นว่าผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ที่มากขึ้น เมื่อทดสอบด้วยสถิติ Pair Sample T-test จากนิยามความรู้ตามพจนานุกรม ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้กล่าวไว้ว่า ความรู้ คือสิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะ หรือสิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟัง การคิด หรือการปฏิบัติ ซึ่งข้อสอบการประเมินความรู้ก่อนและหลังจะเป็นข้อสอบชุดเดียวกัน และเนื้อหาในข้อสอบจะมาจากการอบรมทั้งหมดเมื่อผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้จากการอบรมอย่างแท้จริงจึงทำให้ผลคะแนนหลังการอบรมออกมาดีขึ้น เพื่อให้เห็นความแตกต่างของการอบรมก่อนและหลังอย่างชัดเจน

ในเรื่องการวัดความตระหนักได้มีการทำแบบสอบถามผ่าน Google form จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ๑๘๘ คน ในหัวข้อ ๔ หัวข้อพบว่า ในหัวข้อการนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน การมีความสัมพันธ์กับหน่วยงานในการดำเนินกิจกรรม การสนับสนุนสิ่งของและสถานที่ และการสนับสนุนข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับดีทั้งสิ้น จากแบบสอบถามความตระหนักและการสนับสนุนทางสังคมในการดำเนินงานของพนักงานเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อผ่าน Google form จากกลุ่มตัวอย่าง ๑๘๘ คน พบว่า เป็นเพศหญิง ร้อยละ ๗๙.๗๙ เพศชาย ร้อยละ ๒๐.๒๑ อายุเฉลี่ยอยู่ที่ ๔๐ ปี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบระดับปริญญาตรี ร้อยละ ๔๓.๖๒ โดยประเภทโรงพยาบาลประกอบด้วย โรงพยาบาลศูนย์ร้อยละ ๓.๑๙ โรงพยาบาลทั่วไปร้อยละ ๙.๐๔ โรงพยาบาลชุมชนร้อยละ ๖๕.๙๖ และอื่นๆ (สังกัดกรมวิชาการ สังกัดกระทรวงกลาโหม และเอกชน) ร้อยละ ๒๑.๘๑ ส่วนใหญ่มีอายุการปฏิบัติงานต่ำกว่า ๕ ปี ร้อยละ ๓๒.๙๘ เคยได้รับการอบรมร้อยละ ๘๓.๙๖ ผ่านช่องทางออนไลน์(ZOOM) ร้อยละ ๘๙.๒๕ ในการวิเคราะห์ผลความตระหนัก พบว่า ความตระหนักของพนักงานเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อทั้งในเรื่องการนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน การมีความสัมพันธ์กับหน่วยงานใน

การดำเนินกิจกรรม การสนับสนุนทางสังคมในการดำเนินงานของพนักงานเก็บข้อมูลฝอยติดเชื้อทั้งเรื่องการสนับสนุนสิ่งของและสถานที่และการสนับสนุนข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับดี

ข้อเสนอแนะ

ผู้รับผิดชอบการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของสถานบริการสาธารณสุข ควรพัฒนาความรู้ความเข้าใจที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานแก่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับมูลฝอยติดเชื้ออย่างต่อเนื่องทุกปี โดยเฉพาะผู้รับผิดชอบการจัดการมูลฝอยติดเชื้อเข้าปฏิบัติงานใหม่ต้องได้รับการอบรมทุกคน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาหรือทบทวนความรู้ของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับมูลฝอยติดเชื้อในหน่วยงาน และเพื่อกระตุ้นหรือเพื่อให้เกิดความตระหนักที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงหรืออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นได้

นายอนรรตน์ ไชยนุราช
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
กลุ่มพัฒนามาตรัยสิ่งแวดล้อม
ศูนย์อนามัยที่ ๑๒ ยะลา

ภาพกิจกรรม

